

Beslutande organ
Demokratiberedningen

§ 81 Medborgarförslag: Ge icke-tjänstgörande ersättare i kommunfullmäktige rätt att tala på fullmäktigemöten på samma villkor som i nämnder och utskott

Diarienummer KSK 2024/621

Demokratiberedningens förslag till kommunfullmäktige

Medborgarförslaget avslås.

Motivering

Förslaget att låta ej tjänstgörande ersättare tala under kommunfullmäktiges möten riskerar att urholka fullmäktiges demokratiska legitimitet, skapa otydlighet i rollfördelningen och minska respekten för dess struktur och funktion. Kommunfullmäktige är en arena för beslutsfattande och debatten bör föras av de personer som bär ansvaret för besluten.

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag har lämnats in om att låta ersättare som inte tjänstgör i kommunfullmäktige ändå få tala på samma villkor som de får i nämnder och utskott. Detta skulle bidra till en mer öppen och inkluderande dialog, stärka den demokratiska processen och bidra till bättre och mer välgrundade beslut.

1. Legitimitet i beslutsfattandet

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet på kommunal nivå och består av valda ledamöter som har fått sitt mandat av väljarna. Endast dessa ledamöter, samt tjänstgörande ersättare, är demokratiskt legitimerade att delta i debatten och därmed påverka beslutsprocessen. Att tillåta ej tjänstgörande ersättare att tala skulle skapa en situation där personer utan aktivt mandat deltar i debatten, vilket riskerar att försvaga kommunfullmäktiges demokratiska auktoritet.

2. Risk för otydlighet och rollförväxling

Kommunfullmäktige bygger på en tydlig rollfördelning mellan ledamöter och ersättare. Ej tjänstgörande ersättares främsta funktion är att vara redo att träda in vid behov, inte att delta i debatten under möten där de inte tjänstgör. Att ändra detta skulle skapa en oklar gräns mellan vilka som

Justerande

Utdragsbestyrkande

Beslutande organ
Demokratiberedningen

faktiskt representerar väljarna i fullmäktige och vilka som enbart har en stödjande roll. Detta kan undergräva förtroendet för fullmäktiges struktur och funktion.

3. Urholkning av partigruppernas roll

Partigruppernas arbete är en central del av den kommunala demokratin. Ej tjänstgörande ersättare har redan möjlighet att påverka politiken genom att föra fram sina synpunkter inom sina respektive partigrupper. Om dessa ersättare också får tala under fullmäktigemöten kan det leda till att partigruppernas interna arbete förlorar sin betydelse, vilket i sin tur kan försvaga den demokratiska processen.

4. Risk för debattens kvalitet och effektivitet

Ett större antal deltagare i debatten riskerar att sänka både kvaliteten och effektiviteten i kommunfullmäktiges arbete. Om fler personer tillåts tala utan att bära det direkta ansvaret som ledamot, kan debatten bli mindre fokuserad och beslutsfattandet försvåras. Detta kan upplevas som urholkande av fullmäktiges trovärdighet som ett välorganiserat och effektivt beslutande organ.

5. Symbolvärdet av en strikt struktur

Den nuvarande ordningen, där endast tjänstgörande personer har rätt att tala, har ett viktigt symbolvärde. Den visar på vikten av att de som deltar i debatten också är de som formellt ansvarar inför väljarna. Att öppna för andra aktörer skulle kunna signalera en försvagning av den demokratiska ordningen.

Sammanfattning

Förslaget att låta ej tjänstgörande ersättare tala under kommunfullmäktiges möten riskerar att urholka fullmäktiges demokratiska legitimitet, skapa otydlighet i rollfördelningen och minska respekten för dess struktur och funktion. Kommunfullmäktige är en arena för beslutsfattande, och debatten bör föras av de personer som bär ansvaret för besluten.

Kommunfullmäktiges möten styrs av en fastställd arbetsordning som tydligt reglerar vilka som har rätt att yttra sig under sammanträdena. Endast ledamöter och tjänstgörande ersättare har denna rätt, vilket säkerställer att

Justerande

Utdragsbestyrkande

Beslutande organ
Demokratiberedningen

debatten förblir strukturerad och relevant för de beslut som ska fattas. Att ändra detta skapar otydlighet kring vem som får delta i beslutsprocessen.

Om även ej tjänstgörande ersättare tillåts tala kan det leda till längre möten och minska effektiviteten i kommunfullmäktiges arbete. Det är viktigt att kommunfullmäktige håller sig till sin roll som beslutande organ och undviker att möten blir forum för allmänna diskussioner.

Ersättares roll är att träda in när ordinarie ledamot inte kan närvara. Ej tjänstgörande ersättare representerar inte fullmäktige i beslutsfattandet vid möten och bör därmed inte delta i debatten. Deras möjlighet att påverka sker internt inom partigrupperna, där de har utrymme att framföra sina synpunkter.

Ej tjänstgörande ersättare har redan flera sätt att framföra sina åsikter, exempelvis genom partigrupper, medborgarförslag eller kontakter med ledamöter. Fullmäktiges möten är inte den enda arenan för politiskt engagemang.

Att ge ej tjänstgörande ersättare möjlighet att tala kan skapa en ojämlik situation mellan partier. Större partier med fler ersättare skulle potentiellt kunna dominera debatten, vilket kan leda till obalans i fullmäktiges arbete.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag: *Ge icke tjänstgörande ersättare i kommunfullmäktige rätt att tala på fullmäktigemöten på samma villkor som i nämnder och utskott,*
2024-09-19

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerande

Utdragsbestyrkande